

58 תּוֹפְסַת דְּמִיָּה גַם כְּשֶׁהִיא בְּיַד עוֹבֵד בּוֹכְבִּים, שְׁמַכְרָה וְקִיבֵל דְּמִיָּה,
 59 אוֹ שְׂמָא לֹא תוֹפְסַת דְּמִיָּה אֵלָּא כְּשִׂישְׂרָאֵל מוֹכְרָה.
 60 אָמַר לְהוּ רַב נַחֲמָן, מִסְתַּבְּרָא שְׂדָמִי עֲבוֹדַת בּוֹכְבִּים בְּיַד עוֹבֵד
 61 בּוֹכְבִּים מוֹתְרִין בְּהַנָּאָה, שְׂאִינְהּ תוֹסַפְתָּ דְּמִיָּה. וְהָרְאִינָהּ, מִדְּהִנְהוּ
 62 (-אוֹתָם) גִּיּוּם שְׂרַצוּ לְהַתְגַּיֵּיר דְּאֵתוּ לְקַמְיָה - שְׂבָאוּ לְפָנֵינוּ דְּרַבְּהָ פִּר
 63 אָבוּהּ לְשֶׁאֱלוּ מַה לַעֲשׂוֹת בְּעִבּוּדָה זְרָה שְׁבַרְשׁוּתָם, אָמַר לְהוּ, זִילוּ
 64 זְבִינוּ כָּל מַה דְּאֵית לָבוּ - לְכוּ וְתַמְכְּרוּ אֶת כָּל הָעִבּוּדָה זְרָה שִׁישׁ
 65 לָכֵם, וְתוּ אִתְּגַיֵּירוּ - וְרַק לְאַחַר מִכְּן תְּתַגַּיֵּירוּ, וּמֵאֵי מַעֲמָא שֶׁל רַבָּה
 66 בַּר אַבּוּהּ, מְשׁוּם דְּקָסְכֵּר שְׂדָמִי עֲבוֹדַת בּוֹכְבִּים בְּיַד עוֹבֵד בּוֹכְבִּים
 67 מוֹתְרִין, וְעַל כֵּן טוֹב שִׁימְכְרוּהָ עַתָּה וְיֵהִיוּ הַדְּמִים מוֹתְרִים לְהַם לְאַחַר
 68 שִׁיתְגַּיֵּירוּ, מֵאַשְׁרֵי שִׁימְכְרוּהָ לְאַחַר שִׁיתְגַּיֵּירוּ וְיֵאָסְרוּ הַדְּמִים.
 69 דּוּחָה הִגְמָרָא: - וְדִלְמָא - וְשָׂמָא אִין זֶה טַעְמֵנוּ שֶׁל רַבָּה בַּר אַבּוּהּ, וְדַמִּי
 70 עִבּוּדָה זְרָה בִּיד בִּיד גּוֹי אֲסוּרִים בְּהַנָּאָה, וְשָׂאֵנִי הַתָּם דְּכִינְן דְּדַעֲתִיָּה שֶׁל
 71 הַגּוֹי לְאִינְיֻרֵי, וְדָאֵי שְׂפַמְלָה לְעִבּוּדָה זְרָה קוֹדָם שֶׁהַתְגַּיֵּיר, וְעוֹבֵד
 72 כּוֹכְבִּים שְׂבִיטֵל עִבּוּדָה זְרָה שְׂבִידוּ הָרִי הִיא בְּטִלָּה וּמוֹתֵרָת בְּהַנָּאָה,
 73 וְלִכְךָ כְּשִׁימְכְרָנָה יֵהִיוּ הַדְּמִים מוֹתְרִים, אִולָם אִם הִיא מִתְגַּיֵּיר תְּחִילָּה,
 74 הִיתָה זֶה עִבּוּדָה זְרָה בִּיד יִשְׂרָאֵל שֶׁאִין לָהּ בִּישׁוּל עוֹלָמִית, וְכִשִּׁימְכְרָנָה
 75 יִתְפָּסוּ דְּמִיָּה בְּאִיסוּר עִבּוּדָה זְרָה.
 76 הִגְמָרָא מְבִיאָה רֵאִיָּה אֵת: אֵלָּא יֵשׁ לְלַמּוּד זֹאת מְהֵבָא -
 77 הַמְּבִרִיתָא הַזֹּאת, וְיִשְׂרָאֵל שְׂחִיָּה נִזְשִׁיהּ (-תּוֹבַע) בְּעוֹבֵד בּוֹכְבִּים חוֹב שֶׁל
 78 מְנָה, וְיִכְבֵּר הַגּוֹי עֲבוֹדַת בּוֹכְבִּים וְהִבִּיא לֹו - לְמַלּוּהָ אֶת הַכֶּסֶף
 79 שְׂקִיבֵל מְתוֹרָתָהּ, אוֹ שְׂחִיָּה לוּ יֵין נִסְךְ וּמְכָרוּ וְהִבִּיא לֹו אֶת הַכֶּסֶף
 80 שְׂקִיבֵל מְתוֹרָתוֹ, מוֹתְרָת לְמַלּוּהָ לִיהְנוֹת מִהַכֶּסֶף. אָבֵל אִם אָמַר לֹו
 81 הַגּוֹי הַלּוּהָ לְמַלּוּהָ, הַמְתֵּן לִי בְּפִרְעוֹן הַחוֹב עַד שְׂאֵמְכּוֹד עֲבוֹדַת
 82 בּוֹכְבִּים שִׁישׁ לִי וְאָבִיא לָךְ אֶת מְתוֹרָתוֹ, אוֹ עַד שְׂאֵמְכּוֹר יֵין נִסְךְ שִׁישׁ
 83 לִי וְאָבִיא לָךְ אֶת מְתוֹרָתוֹ, הַכֶּסֶף אָסוּר בְּהַנָּאָה. מִהֵרִישָׁא בְּבִרִיתָא
 84 מוֹכַח שְׂדָמִי עִבּוּדָה זְרָה שְׂבִידוּ גּוֹי מוֹתְרִים לְיִשְׂרָאֵל בְּהַנָּאָה, וְלִכְּן
 85 מוֹתֵר לְמַלּוּהָ הַיִּשְׂרָאֵל לִיהְנוֹת מִהַכֶּסֶף שֶׁהַגּוֹי פּוֹרַע לוֹ.
 86 הִגְמָרָא מְבִאֵרָת אֶת הַבְּרִיתָא. מְבַרְרַת הִגְמָרָא: מֵאֵי שְׂנָא רִישָׁא
 87 שְׂנֵאמֵר בַּהּ שְׂמוֹתָהּ הַמְּלוּהָ לְהַנּוֹת מִהַכֶּסֶף וּמֵאֵי שְׂנָא שִׁפְאָא שְׂנֵאמֵר
 88 בַּהּ שְׂאֵסוּר לוֹ לִיהְנוֹת מִמֶּנּוּ, אָמַר רַב שְׂשֵׁת, בְּשִׁפְאָא אֲסוּר הוּא
 89 לִיהְנוֹת מִהַכֶּסֶף, מְשׁוּם דְּדִהּוּ לִיָּה כִּי רוּצָה בְּקִיּוּמָהּ, שְׂכֵאשְׁרֵי הַגּוֹי
 90 הַלּוּהָ אוֹמֵר לְמַלּוּהָ הַמְתֵּן עַד שְׂאֵמְכּוֹר אֶת הָעִבּוּדָה זְרָה, רוּצָה
 91 הַמְּלוּהָ שֶׁהָעִבּוּדָה זְרָה לֹא תֵאבֵד וְתַתְקַלֵּק קוֹדָם שִׁימְכְרָנָה הַגּוֹי
 92 וְיֵהִיוּ לוֹ מַעוֹת לְפָרוּעַ אֶת הַחִלּוּאָה, וְכִיּוֹן שֶׁהַמְּלוּהָ רוּצָה בְּקִיּוּמָהּ שֶׁל
 93 הָעִבּוּדָה זְרָה, לִכְּן אֲסוּר לוֹ לִיהְנוֹת מִהַכֶּסֶף.
 94 מִקְשָׁה הִגְמָרָא: וְכִי רוּצָה בְּקִיּוּמָהּ שֶׁל עִבּוּדָה זְרָה כִּי הֵיא גְּוִיָּא -
 95 בְּאִופֵּן כּוּחַ שְׂאִינּוּ עוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה אֵלָּא מִמַּתֵּן עַד שִׁיִּקְבַּל אֶת מְתוֹרָתָהּ,
 96 מִי אָסִיר הַמַּעוֹת בְּהַנָּאָה, וְהַתְּנֵן (דְּמַאי פִּי מִי), גַּר וְעוֹבֵד בּוֹכְבִּים
 97 שְׂחִיָּישׁוּ אֶת אֲבִיתָן עוֹבֵד בּוֹכְבִּים, וְהִירוּשָׁה כְּלָלָה עִבּוּדָה זְרָה, יֵין נִסְךְ
 98 וְשֵׂאֵר חִפְצֵי הַיִּתֵּר, הַיּוֹרֵשׁ הַגַּר יִכּוֹל לֹאמַר לוֹ לְאַחֲזוּ הַגּוֹי, נַחֲלֵךְ כִּךְ
 99 אֶת הַיּוֹרֵשָׁה, שְׂמוּל אֵתָּה עֲבוֹדַת בּוֹכְבִּים וְאֵי אֲטוּל מַעוֹת בְּשִׁיבוּ
 100 שֶׁל הָעִבּוּדָה זְרָה, וְכִן יִכּוֹל לֹאמַר לוֹ מוֹל אֵתָּה יֵין נִסְךְ וְאֵינִי פִּירוֹת
 101 בְּשׁוּיֵי שֶׁל הַיֵּין נִסְךְ. אִולָם, אִם מְשַׁבְּאוּ לְרִשׁוֹת הַגַּר, כְּלוֹמֵר אִם כִּבֵּר
 102 הַתְּחַלְקוּ בִּירוּשָׁה וְנִפְּל לְחַלְקוֹ שֶׁל הַגַּר עִבּוּדָה זְרָה אוֹ יֵין נִסְךְ, אָסוּר
 103 לוֹ לְהַחֲלִיף עִם אַחֲזוּ אֶת הָעִבּוּדָה זְרָה וְהַיֵּין בְּחַפְצִים אַחֲרָיִם, לְפִי
 104 שְׂאֵם יַעֲשֶׂה כִךְ, יִתְפָּסוּ הַחַפְצִים הַלְלוּ בְּאִיסוּר עִבּוּדָה זְרָה, שְׂחִיָּישׁ הֵם
 105 דְּמִי עִבּוּדָה זְרָה. וּמִמָּה שְׂנֵאמֵר בְּרִישָׁא שִׁיבּוֹל הוּא לֹאמַר לְאַחֲזוּ
 106 שִׁישׁוֹל דְּבָרֵי הַיִּתֵּר כִּנְגַד הָעִבּוּדָה זְרָה, אָף שֶׁהוּא רוּצָה בְּקִיּוּמָהּ עַד
 107 אַחַר הַחֲלוּקָה, מוֹכַח שְׂכֵשְׂאִינּוּ עוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה אֵלָּא מִמַּתֵּן לְקַבֵּל אֶת
 108 מְתוֹרָתָהּ, מוֹתֵר הַדְּבַר.
 109 מִתְרַצַּת הִגְמָרָא: אָמַר רַבָּא פִּר עוֹלָא, מִתְּנִיתִין עוֹסְקַת בְּעִבּוֹדַת
 110 בּוֹכְבִּים הָעוֹשִׂיָה מְזוּבָה אוֹ מְכַסֵּף הַמְּתַלְקָת לְפִי שׁוּיֵי שְׂכָרֵיהּ, שְׂאֵם
 111 תִּשְׁבֵּר יִחְלָקוּ הַיּוֹרֵשִׁים בִּינֵיהֶם אֶת הַשְּׂבָרִים, וְלִכְךָ לֹא אֵיכַפְתָּ לְגַר
 112 שְׂתִּשְׁבֵּר, וְנִמְצָא שְׂאִינּוּ רוּצָה בְּקִיּוּמָהּ, אִךְ בְּבִרִיתָא שֶׁהַמְּלוּהָ כֵּן
 113 רוּצָה בְּקִיּוּמָהּ, אֲסוּר לוֹ לְקַבֵּל אֶת דְּמִיָּה.
 114 שׁוֹאֵלָת הִגְמָרָא: תִּינַח - אִכְּן מִישׁוֹב דִּין הַמְּשַׁנָּה לְגַבִּי גּוֹי הַנּוֹטֵל

1 אָבֵל עוֹקְרִין עִמּוֹ בְּכֵלָאִים לְהַשְׁלִיכֵם לְאִיבּוּד. וְעַל אָף שֶׁהַפּוֹעֵל
 2 הַיִּשְׂרָאֵל רוּצָה בְּקִיּוּמָם שֶׁל הַכֵּלָאִים שְׂלָא יַעֲקְרוּ עַד שֶׁהוּא יַעֲקֹרם
 3 וְיִשְׁתַּכֵּר מַעוֹת עִבּוּר עִבּוּדָתוֹ, מִכָּל מָקוֹם הַדְּבַר מוֹתֵר בְּיַד לְמַעוֹטֵי
 4 אֶת הַתִּפְלָה - אִיסוּרֵי כֵלָאִים מִהַעוֹלָם.
 5 הַגְּמָרָא מְבִאֵרָת אֶת הָרְאִיָּה: סְבָרוּ בְּנֵי הַיִּשְׁבִּיבָה, הָא מְנִי -
 6 בְּרִיתָא זֶה בְּשִׁית מִי נִאמְרָה, הֲלָא אִפִּילוּ לְשִׁית רַבִּי עֲקִיבָא הִיא
 7 נִאמְרָה, דְּאָמַר הַמְּקַיָּים בְּכֵלָאִים עַל יַדִּי שַׁעֲשֶׂה לְהֵם גְּדַר מְקוּצִים
 8 אוֹ מֵאֲבַנִּים לְשׁוֹמְרֵם, לֹאקָה מְשׁוּם אִיסוּר כֵּלָאִים. אִם כֵּן, לְדַעַת רַבִּי
 9 עֲקִיבָא עוֹבֵר הַפּוֹעֵל עַל אִיסוּר כֵּלָאִים כִּיּוֹן שֶׁהוּא רוּצָה בְּקִיּוּמָם,
 10 דְּתַנָּיָא בְּבִרִיתָא, הַמְּנַבְּשׁ וְהַמְּחַפֵּה בְּכֵלָאִים, כְּלוֹמֵר תוֹלֵשׁ מְקוּצִים
 11 וְעַשְׂבִּים רַעִים מִמְּקוֹם שְׁנוּרַע בּוֹ כֵּלָאִים, אוֹ שְׂמַכְסָה בַּעֲפַר אֶת
 12 הַזְּרָעִים שְׁנוּרַעוּ כֵּלָאִים, לֹאקָה מְשׁוּם אִיסוּר זְרִיעַת כֵּלָאִים, שְׂכוּוֹנָתוֹ
 13 לְהַצְמִיחַ עַל יַדִּי כִךְ, וְהָרִי הוּא כּוֹזְרַע. רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר אֵף הַמְּקַיָּים
 14 כֵּלָאִים, שַׁעֲשׂוּשָׁה פְּעוּלוֹת לְשִׁימּוּר זְרַעִי כֵּלָאִים, כְּגוֹן שְׂבוּנָה לְהֵם גְּדַר
 15 סְבִיב מֵאֲבַנִּים אוֹ מְקוּצִים, לֹאקָה מְשׁוּם אִיסוּר זְרִיעַת כֵּלָאִים.
 16 הַגְּמָרָא מְבִאֵרָת אֶת מְקוּר דִּינּוּ שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא: מֵאֵי מַעֲמָא דְּרַבִּי
 17 עֲקִיבָא, אָמַר קְרָא (ויקרא ט יט) 'שָׂדֶךְ לֹא תִזְרַע בְּכֵלָאִים', אִין לִי
 18 לְלַמּוּד חֵיבוֹב מְלָקוֹת, אֵלָּא לְאַדַּם הַזֹּזְרַע כֵּלָאִים, אֲבָל מְקַיָּים כֵּלָאִים,
 19 מְנִין שְׂאָף הוּא לֹאקָה, תְּלַמּוּד לֹאמַר 'לֹא בְּכֵלָאִים', שְׂכִיּוֹן שְׂנֵאמֵר (שם)
 20 'בְּהִמְתָּךְ לֹא תִרְבִּיעַ כֵּלָאִים שָׂדֶךְ לֹא תִזְרַע בְּכֵלָאִים', וְסַמְכָה תוֹרָה
 21 תִּבְיַת 'כֵּלָאִים' לְתִיבַת 'שָׂדֶךְ', יֵשׁ לְקְרוֹא אֶת הַפָּסוּק 'כֵּלָאִים שָׂדֶךְ לֹא',
 22 וְהַיֵּינוּ שְׂגַם אִם כִּבֵּר קִיּוּמֵם כֵּלָאִים בְּשִׁדְהָ, לֹא תְקִיּוּמֵם.
 23 הַגְּמָרָא חוֹזֵרָת עַתָּה לְרֵאִיָּה לְרַב נַחֲמָן: כִּיּוֹן שֶׁהַבְּרִיתָא סוֹבֵרָת גַּם
 24 כְּרַבִּי עֲקִיבָא שְׂאֵסוּר לְקִיּוּם כֵּלָאִים אוֹ לְרַצוֹת בְּקִיּוּמָם, וְאִילוּ לְמַעוֹטֵי
 25 תִּפְלָה שְׂרִי - וְאָף עַל פִּי כֵן נִאמַר בְּבִרִיתָא שְׂמוֹתֵר לְפּוֹעֵל לְעִבּוֹד
 26 עִם הַגּוֹי וְלַעֲקוֹר אֶת הַכֵּלָאִים וְלַמַּעַט בְּכִךְ אִיסוּרֵי הַנָּהָה מִהַעוֹלָם, אָף
 27 שְׂרוּצָה בְּקִיּוּמָם שֶׁל הַכֵּלָאִים שְׂלָא יַעֲקְרוּ לְפָנֵינוּ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה זֹאת,
 28 שְׂחִיָּישׁ הוּא רוּצָה לְהַרוּיחַ מִעִבּוּדָתוֹ זֹאת, וּמַעַתָּה יֵשׁ לְלַמּוּד שְׂגַם
 29 בְּעִבּוּדָה זְרָה, אָף שִׁישׁ אִיסוּר לְרַצוֹת בְּקִיּוּמָהּ, אִם הוּא רוּצָה בְּקִיּוּמָהּ
 30 עַל מִנַּת לְבַעֲרָה שְׂכָרָה מוֹתֵר, וְכִדְבָרֵי רַב נַחֲמָן.
 31 הַגְּמָרָא דּוּחָה אֶת הָרְאִיָּה: לֹא, אִפְשָׁר לֹאמַר שְׂחִיָּישׁ מְנִי - בְּרִיתָא זֶה
 32 בְּשִׁית מִי נִאמְרָה, רַק בְּשִׁית רַבָּנִין לִיָּה, הַסּוֹבְרִים שֶׁהַמְּקַיָּים
 33 בְּכֵלָאִים אֵינּוּ עוֹבֵר בְּלֵאוּ, וְאִין אִיסוּר לְרַצוֹת בְּקִיּוּמָם שֶׁל הַכֵּלָאִים,
 34 וְלִכְּן מוֹתֵר לְעַקוֹר עִם הַגּוֹי אֶת הַכֵּלָאִים, אֲבָל לְגַבִּי יֵין נִסְךְ שִׁישׁ
 35 אִיסוּר לְרַצוֹת בְּקִיּוּמָם, יִתְכֵּן שְׂשַׁכְּרוּ אֲסוּר.
 36 מִקְשָׁה הִגְמָרָא: אֵי הַבְּרִיתָא בְּשִׁית רַבָּנִין, מֵאֵי אִירִיא - מַדּוּעַ אִמֵּר
 37 הַתַּנָּא דּוּקָא שְׂעוֹקְרִין כֵּלָאִים, שְׂמַשְׁמַע שֶׁהַיִּתֵּר הוּא רַק מְשׁוּם
 38 מִיַּעוֹט הַתִּפְלָה, הֲלָא לְחַכְמִים אִפִּילוּ קִיּוּמֵי גְּמִי שְׂפִיר דְּמִי - אִפִּילוּ
 39 לְעַבּוֹד כְּדִי לְקִיּוּם אֶת הַכֵּלָאִים מוֹתֵר. מִתְרַצַּת הַגְּמָרָא: הֲכָא בְּמֵאֵי
 40 עֲסָקִינוּ, כְּגוֹן דְּקָא עֲבִיד הַפּוֹעֵל עִם הַגּוֹי בְּחֵנָם, וְבִרִיתָא זֶה כְּשִׁית
 41 רַבִּי יְהוּדָה הִיא, דְּאָמַר לִיתֵן לְהֵם לְגוּיִים מִתְּנַת חֵנָם אָסוּר, וּמַעֲיַק
 42 הַדִּין הִיא אֲסוּר לְפּוֹעֵל לְעַבּוֹד עִם הַגּוֹי בְּחֵינָם, וְלִכְּן חִידְשָׁה הַבְּרִיתָא
 43 שֶׁהִתִּירָתָא זֹאת כְּדִי לַמַּעַט אֶת הַתִּפְלָה.
 44 הַגְּמָרָא תַּמְהָה עַל דְּחִיתָת הָרְאִיָּה. מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: עֲדִיין יֵשׁ רֵאִיָּה לְרַב
 45 נַחֲמָן, שְׂחִיָּישׁ מְהַדִּין דְּרַבִּי יְהוּדָה נְשַׁמַּע (-נְלַמַּד) לְרַבִּי עֲקִיבָא, וְכִי
 46 לֹא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָסוּר לִיתֵן לְהֵם (-לְגוּיִים) מִתְּנַת חֵנָם, אָבֵל
 47 בְּכִדִּי לְמַעוֹטֵי תִּפְלָה שְׂפִיר דְּמִי, יֵשׁ לְלַמּוּד מִכְּן לְרַבִּי עֲקִיבָא גְּמִי,
 48 אָף עַל גַּב דְּאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא הַמְּקַיָּים בְּכֵלָאִים לֹאקָה, מִכָּל מָקוֹם
 49 לְמַעוֹטֵי תִּפְלָה שְׂפִיר דְּמִי. וְאִם כֵּן מוֹכַח מְכַאֵן כְּדִינּוּ שֶׁל רַב נַחֲמָן.
 50 מְסִימַת הַגְּמָרָא: וְתוּ לֹא מִיָּד - וְשׁוּב אִין לְהַקְשׁוֹת בַּעֲנֵן זֶה, כְּלוֹמֵר
 51 אִכְּן יִשְׁנָה הַחֻכָּה מְבִרִיתָא זֶה לְרַב נַחֲמָן.
 52 לְעִיל (בַּד) נִאמַר בְּגִמְרָא עִבּוּדָה זְרָה תוֹפְסַת דְּמִיָּה, כְּלוֹמֵר שְׂכָל מַה
 53 שְׂמַקְבֵּל אֵדָם מְתוֹרָת עִבּוּדָה זְרָה שְׂבִידוּ, חֵלִים עֲלֵיהָ דִּינֵי עִבּוּדָה זְרָה.
 54 הַגְּמָרָא דְּנָה הָאֵם דִּין זֶה אִמּוֹר גַּם בְּעִבּוּדָה זְרָה שְׂבִידוּ גּוֹי: הַדּוֹר יְתִבִּי
 55 וְקַמְפְּעִיא לְהוּ - חוֹזְרוּ וְיִשְׁבּוּ הַחַכְמִים שְׁנוּכְרוּ לְעִיל (בֵּט), וְהַסְתַּפְּקוּ
 56 דְּמִי מְכִירַת עֲבוֹדַת בּוֹכְבִּים שֶׁהֵם בְּיַד עוֹבֵד בּוֹכְבִּים, שְׂמַכְרָה עִבּוּדָה
 57 זְרָה וְקִיבֵל אֶת מְתוֹרָתָהּ, מַהוּ, מַה דִּין הַדְּמִים, מִי - הָאֵם עִבּוּדָה זְרָה

המשך ביאור למס' עבודה זרה ליום ראשון עמ' א

1 עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים ואחיו הגר מקבל מעות, אבל באופן שנאמר במשנה
2 שהגוי נוטל יין נְסֶךְ והאח הגר נוטל פירות, מֵאֵי אֵיכָּא לְמִימָר, הלא
3 אם היין ישפך לא יוכל האח הגר לקבל את תמורתו, ונמצא שהוא
4 רוצה בקיומו של היין ואף על פי כן לא נאסרה התמורה, ושלא
5 כדברי רב ששת.

6 משיבה הגמרא: המשנה עוסקת ביין נסך הבלוע בכד העשוי מחָרָם
7 תְּדַרְיֵינִי, שהיין נבלע בדפנות הכלי, ובאופן זה לא איכפת לגר בקיומו
8 השלם של הכד, לפי שגם אם ישבר, ישרה את השברים במים והיין
9 הבלוע יצא מתוכו.

10 מקשה הגמרא: בין לגבי עבודה זרה שהעמדנו במתחלקת לשבריה,
11 ובין לגבי יין נסך שהעמדנו בחרס הדריני, שאין הפסד בשבירתם,
12 אבל עדיין קשה וְהֵלֵא הגר רוצה בקיומו שְׁלֵא יִגְנוּבוּ וְשְׁלֵא
13 יֵאבְדוּ.

14 מתרצת הגמרא: אֵלֵא אָמַר רַב סָפָא יְרוּשָׁת הַגֵּר קְאָמְרַת |—אמרת,
15 וכי משם אתה מקשה, שְׁאֵנִי - שונה הדין בירושלם הַגֵּר, דְּאִקְיֵלוּ בָּהּ
16 רְבִנָן ולא אסרו ברוצה בקיומו, גְּיֻדָּה שְׁטָא יְחֻזֵר הגר לְקִלְקוּלוּ
17 וימיר את דתו אם נאסור עליו לקבל את תמורת העבודה זרה והיין
18 נסך.

בני נח, אלא איזהו גר תושב, זה גר שאוכל נבילות, כלומר שקבל
עליו לקיים את כל המצוות האמורות בתורה חוץ מאיסור נבילות.
ואלו הם דיני גר תושב בהם הוא שונה משאר גוי, בענין איסור יינם,
ומגעו ביין של ישראל: מיתרין אצלו יין – אם לישראל יש חנות של
יין, ונכנס שם גר תושב, רשאי הישראל בעל החנות להניח את הגר
תושב לבדו בחנות ולצאת לזמן קצר, ואינו צריך לחשוש שמא נגע
הגר תושב ביין הנמצא בחנות, או ניסך אותו, שהרי הוא אינו עובד
עבודה זרה. וכן אין צריך לחשוש שהגר תושב החליף יין הנמצא
בחנות ביין שלו, כיון שבזמן קצר לא חוששים להחלפה. וכן אינו
צריך לחשוש שנכנס שם גוי אחר ונגע ביין, כיון שהגר תושב הנמצא
שם לא יניח לו ליגע ביין לפי שאין לו הנאה מכן. ואין מפקדין
אצלו יין לזמן מרובה, ואפילו בעיר שרובה ישראל, אף שאין
לחשוש שנכנס אצלו גוי וניסך את היין, שהרי רוב אנשי העיר
ישראלים והמיעוט הם גויים ולא מסתבר לחשוש למיעוט, מכל מקום
יש חשש שהגר תושב יחליף את יינו של הישראל ביין שלו, והרי יין
של גר תושב אסור בשתייה, כמבואר להלן בברייתא. אבל מה
שאמרנו שמיתרין אצלו יין בחנותו של הישראל, ואפילו בעיר
שרובה עובדי כוכבים שיש חשש שיכנסו לחנות, נאמר דין זה, ואף
על פי כן אין חוששים, כיון שהגר תושב הנמצא שם לא יתן להם
לנגוע ביין של הישראל. ודין נוסף: ששמו של גר תושב אסור בהנאה
ביינו. מקשה הגמרא: שמו סלקא דעתך, שמו מי קא הוי
(י"ו) נסך – האם בשמן יש לחשוש לניסוך, שממנו כן יהא אסור
בהנאה. מתרצת הגמרא: אלא זו כוונת הברייתא, יינו של גר תושב
מותר בהנאה ואסור בשתייה, בשמו מותר בהנאה ואסור
בשתייה. ולשאר כל דבר, כלומר לשאר מצוות התורה, הרי הוא
בעובד כוכבים. רבן שמעון [בן גמליאל] אומר יינו יין נסך ואסור
אף בהנאה, משום שיש חשש שגוי נגע ביין, והגר תושב אינו מקפיד
על כך. ואמרי לה – ויש אומרים בשם רבן שמעון בן גמליאל, שיינו
מותר אף בשתייה.
הגמרא מסיימת את הקושיא מהברייתא על רב נחמן: קתני מיהא –
מכל מקום נאמר בברייתא ולשאר כל דבריו של גר תושב, הרי הוא
בעובד כוכבים. מבררת הגמרא: למאי הלכתא – לאיזה ענין נאמרה
הלכה זו, האם לאו לענין זה דמבטל עבודת כוכבים בעובד
כוכבים, אף שהוא עצמו אינו עובד עבודה זרה, ושלא כדברי רב
נחמן.
מתרצת הגמרא: אמר רב נחמן בר יצחק, לא כוונת הברייתא
שדינו כגוי לענין עירובי חצירות, שאינו רשאי ליתן רשות ולבטל
רשות, כלומר אם ביתו של גר תושב פתוח לחצר שגרים בה
ישראלים, אין בני החצר רשאים להוציא מבתים שהיא רשות
המיוחדת להם, לחצר המשותפת לכל בני החצר, עד שישכרו מהגר
תושב את רשותו מערב שבת, ואין הוא יכול לבטל את רשותו לגבי
בני החצר כדי להתיר להם להוציא. וברתנא בברייתא, אם אחד
מדיירי החצר הוא ישראל מומר שמשמר שבתו בהיותו בשוק, אבל
בצינעא הוא מחלל שבת, ושכח ולא עירב עם בני החצר והרי הוא
אוסר עליהם להוציא מבתים לחצר בשבת, אזי הוא מבטל רשות –
יכול לבטל את רשותו לגבי בני החצר כדי שיוכלו להוציא. אולם אם
הוא ישראל מומר שאין משמר שבתו בשוק, כלומר שגם בשוק הוא
מחלל שבת, ונזכרו בשבת שלא שכרו ממנו את רשותו, אין מבטל
רשות – אינו יכול לבטל את רשותו, ואסור לכל אחד מבני החצר
להוציא מביתו לחצר. מפני שאמרו חכמים, שכח אחד מבני החצר
לערב יחד עם שכניו, אם הוא ישראל אזי בשבת נותן רשות ומבטל
רשות, ובעובד כוכבים – ואם הוא גוי, אין ישראל הדר בחצר רשאי
להוציא מביתו לחצר, עד שישיביר הישראל ממנו את רשותו.
מבאררת הברייתא: ביצד מבטל או נותן הישראל לבני החצר את
חצירו, אומר לו הישראל לשכנו רשותי קנויה לה, רשותי מבטלת
לה, הרי שכנו קנה את רשותו באמירה בלבד בלי נתינת מעות, ואין
צריך לזכות, כלומר לעשות מעשה קנין אחר.
הגמרא מביאה מעשה של שליחת דורון לגוי שאינו גר תושב, ביום
חג: רב יהודה שדר ליה קורבנא – שלח תשורה

הגמרא מביאה ראייה מברייתא לתירוצו של רב פפא: תניא נמי הכי
בברייתא, כמה דברים אמורים שרשאי הגר לומר לאחיו הנכרי טול
אתה עבודה זרה ואני נוטל מעות, כשירשו, אבל אם גר וגוי נשתתפו
בעבודה זרה וביין נסך ובשאר חפצי היתר, אסור להם לחלוק באופן
שהגוי יטול את העבודה זרה והגר את המעות, משום שהגר רוצה
בקיומה של העבודה זרה עד שיחלקו, כדי שיקבל את תמורתה.
וטעם החילוק הוא שבירושת הגר הקלו באיסור זה, וכדברי רב פפא.
הדור יתבי וקמביעיא להו – גוי שקיבל על עצמו שלא לעבוד עבודה
(אב), והסתפקו, גר תושב – גוי שקיבל על עצמו שלא לעבוד עבודה
זרה בלבד, מהו שיבטל עבודת כוכבים כגוי היכול לבטל, או שהוא
כישראל שאינו מבטל (לעיל ב). האם רק גוי דפלח – שעובד עבודה
זרה מכפייל, אבל גוי דלא פלח עבודה זרה לא מכפייל, ולכך גר
תושב שאינו עובד עבודה זרה אינו יכול לבטלה, או דלמא כל דבר
מיניה מכפייל – כל מי שהוא בן מינו של גוי, יכול לבטל עבודה זרה,
והוא – וגר תושב זה אף שאינו עובד עבודה זרה, פר מיניה הוא –
הוא בן מינו של גוי לענין שאר עבירות, ויכול לבטל.
אמר להו רב נחמן לחכמים שישבו עמו, מסתברא דפלח מכפייל
דלא פלח לא מכפייל, ולכך גר תושב אינו יכול לבטל עבודה זרה.
הגמרא מקשה מברייתא על דברי רב נחמן: מיתבי, שנינו בברייתא
ישראל שפצא עבודת כוכבים בשוק, עד שלא פאתה לידו, אומר
לעובד כוכבים לבטלה ומבטלה, ומתרת בהנאה. משבאתה לידו,
אינו אומר לעובד כוכבים ומבטלה. והטעם שאם לא באה לידו
אומר לגוי ומבטלה, מפני שאמרו חכמים, עובד כוכבים מכפייל
עבודת כוכבים שלו ושל חברו, בין אם הגוי המבטל עובד
לעבודה זרה זו, ובין שאין עובדה, ולכך הגוי יכול לבטל את
העבודה זרה שנמצאה בשוק, ואף שאינה שלו ואינו עובדה.
מבררת הגמרא: מאי כוונת הברייתא באומרה 'עובדה', ומאי שאינו
עובדה, אילמא שאידי ואידי – בין בזה ובין בזה מדובר שהוא עובד
כוכבים, והכוונה שגוי מבטל בין עבודה זרה שהוא עובדה ובין
עבודה זרה שאינו עובדה אלא חברו עובדה, לא יתכן לפרש כך,
שהרי תינו שלו ושל חברו – זה מה שנאמר בברייתא בתחילת
הענין שגוי מבטל עבודה זרה בין שלו ובין של חברו. אלא לאו –
האם אין כוונת הברייתא ש'עובדה' הכוונה שהוא עובד כוכבים,
ומאי שאינו עובדה, שהוא גר תושב שאינו עובד עבודה זרה,
ונאמר בברייתא ששניהם מבטלים עבודה זרה, ושמו מיניה שגר
תושב נמי מבטל עבודה זרה, ושלא כדברי רב נחמן.
הגמרא דוחה את הראיה: לא, לעולם אימא לה שאידי ואידי עובד
כוכבים – בין בעבודה ובין באינו עובדה, מדובר בגוי שאינו גר
תושב, שעובד עבודה זרה, ולכן הוא יכול לבטלה, וכמו שאמר רב
נחמן, ודקאמרת – ומה ששאלת הלא תינו שלו ושל חברו, ומה
ההבדל בין שני החילוקים שחילקה הברייתא, התשובה היא,
הרישא, כלומר החילוק הראשון שאמרה הברייתא 'שלו ושל חברו', ומה
עוסק שגוי גויים שעובדים זה זה לעבודה זרה של פעור וכן
בעובדים זה זה למרקוליס, וחידישה הברייתא שכשם שגוי מבטל
עבודה זרה של פעור השייכת לו, כך הוא מבטל גם את העבודה זרה
של פעור השייכת לחבירו, וכן לגבי עבודה זרה של מרקוליס.
והסיפא של הברייתא שאמרה 'בין עובדה ובין שאינו עובדה',
עוסקת באופן שזה עובד לפעור וזה עובד למרקוליס, וחידישה
הברייתא שכשם שהוא מבטל את הפעור שלו שדרכו לעובדה, כך
הוא מבטל את המרקוליס של חברו, אף שאינו עובד עבודה זרה זו.
אבל גר תושב שאינו עובד כלל עבודה זרה, אינו יכול לבטלה.
הגמרא מקשה על רב נחמן מברייתא. מקשה הגמרא: מיתבי, שנינו
בברייתא איזהו – איזה גוי נקרא גר תושב, שמצוה מהתורה
להחיותו, כל שלא מל ולא טבל ושקיבל עליו בפני שלישה חברים
– תלמידי חכמים שלא לעבוד עבודת כוכבים, דברי רבי מאיר.
וחכמים אומרים כל שקיבל עליו שבע מצות שקבלו עליהם בני
נח, הוא הנקרא גר תושב. אמרי אומרים, אלו שהוכירו רבי מאיר
וחכמים, לא באו לקבל גר תושב, כלומר לא לאלה התכוונה
התורה שמצוה להחיותם, שהרי כל הגויים מצוים על שבע מצוות